

۴۰سال مجاهدت مخلصانه

مرور خاطرات سردار شهید محمد حجازی، جانشین نیروی قدس سپاه در نخستین سالگرد شهادتش

۲۲

یک بیوک نمره نشده سرمایه اولیه نهادی انقلابی!

روایتی خواندنی از بسترهای تأسیس بنیاد مسکن انقلاب اسلامی

۲۳

چالش‌های موقعیت مهدی

گفت‌وگو با ابراهیم امینی درباره نگرش قبایلمانه «موقعیت مهدی»

۲۴

همیشه برای فرهنگ

پست‌مختمه فیلم «روش» ساخته روحانگه حجازی که هموراکران نشده‌است. عکس: آزاده امیرخان

صف طویل خاکستری

ترافیک سنگین فیلم‌های پشت خط مانده، بزرگ‌ترین چالش اکران

روزنامه‌نگار

مסعود پویا

چگونه می‌شود تولیدات ۳سال اخیر سینمای ایران را امسال اکران کرد؟ ایسن مهم‌ترین پرسشی است که شورای راهبردی اکران (که به تاژگی تشکیل شده) باید به آن پاسخ بدهد. در شرح وظایفی که رئیس سازمان سینمایی برای این شورا مشخص کرده برنام‌ریزی برای اکران فیلم‌های تولید شده در دوران کرونا و تدوین و اصلاح آیین‌نامه اکران و شورای صنفی مهم‌ترین سر فصل‌ها هستند. تشکیل یک شورای بالادستی نشان می‌دهد که سازمان سینمایی دنبال راهکاری جهت معضلی است که در ایام کرونا برای سینمای ایران به‌وجود آمده است.

درحالی‌که در نخستین ماه سال ۱۴۰۱ به سر می‌بریم، هنوز تعداد قابل توجهی از تولیدات ۳سال گذشته سینمای ایران هم اکران نشده‌اند. در سال ۹۸ که هنوز خبری از کرونا نبود به شکل معمول فیلم‌هایی ساخته شد که قرار بود سال ۹۹ روی پرده بیایند. وقتی از اسفند۹۸ وضعیت کشور کرونایی شد سینماها یا تعطیل بودند یا اگر هم فعالیت داشتند صاحبان فیلم‌ها رغبتی به نمایش تولیداتشان نشان نمی‌دادند. جالب اینکه با وجود رکود در اکران، چرخه تولید همچنان فعال بود. یک سال بعد هم درحالی‌که در چندماه اول سال، بازار اکران کاملا کساد بود، فیلم‌های

نقش شورای صنفی

مکت

با تشکیل شورای راهبردی اکران، نقش و جایگاه شورای صنفی نمایش کمرنگ می‌شود. تا آنجا که برخی رسانه‌ها به انحلال این شورا اشاره کرده‌اند؛متلاخبرگزاری صبا با رمزگشایی حکم تشکیل شورای راهبردی اکران به‌احتمال پایان ماموریت صنفی نمایش اشاره کرده است؛ «نگته قابل‌تأمل، آن است که در انتهای حکم انتصاب اعضای شورای راهبردی اکران، محمد خزاعی نوشته است: «بایسته می‌دانم از تلاش‌ها و زحمات اعضای محترم شورای صنفی نمایش در سال‌های گذشته به‌ویژه مدیریت و کمک‌های این عزیزان در دوران سخت کرونا قدردانی‌تأمیم.» به‌صورت سنتی، این جمله تشکرآمیز، معمولاً وقتی در انتهای حکم انتصاب می‌آید، نشانه تودیع است؛ اگر چه این متن، در این‌باره صراحت ندارد. در عین حال پس از تشکیل این شورای تازه، شورای صنفی نمایش

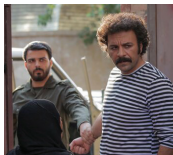
تماشای فیلم‌های روی پرده نمی‌شدند، اکران آنلاین به‌عنوان یک راهکار برای جذب مخاطبی که خانه‌نشین شده بود مطرح شد. با توجه به اینکه فیلم‌های به نمایش در آمده در فضای مجازی به سرعت قاچاق می‌شد، بیشتر فیلم‌هایی به‌صورت آنلاین به نمایش درآم‌ند که در حالت عادی هم به سختی می‌توانستند رضایت سینماداران را برآی اکران عمومی جلب کنند.

با سیاست‌های تشویقی مدیریت سینما تعدادی از صاحبان فیلم‌ها به اکران آنلاین رضایت دادند تا بخشی از سرمایه‌شان باز گردد اما داستان فیلم‌هایی که تعدادی‌شان بیش از ۲سال است در انتظار اکران عمومی هستند قدری متفاوت است و بعید است آنها به حضور در اکران آنلاین که به‌شدت هم ناام است، تن

بدهند. وقتی فیلم «قدغن» در اکران نوروزی شکست سنگینی خورد، تهیه‌کننده فیلمش را به‌صورت آنلاین به نمایش در آورد. چند ساعت بعد نسخه قاچاق قدغن به فضای مجازی راه یافت تا از این مجرا هم آبی برای تهیه‌کننده گرم نشود. با توجه به ایسن وضعیت آنلاین بیشتر مناسب فیلم‌های مستند و تجربی است که مخاطب خودشان راه‌هم دارند ولی در مورد فیلم‌های سینمایی که مدعی اکران در سینماها هستند نمی‌توان انتظار داشت که به نمایش آنلاین فیلمشان رضایت دهند. به‌نظر می‌رسد اکران آنلاین برای چنین فیلم‌هایی بیشتر از اینکه فرصت باشد تهدید است. مگر اینکه تمهیداتی برای ترغیب صاحبان فیلم‌ها اندیشیده شود؛ مهم‌ترین مشکل نمایش آنلاین امنیت نداشتن فیلم‌ها و قاچاق شدنشان است.

صف طولانی مدعیان اکران
در شرایط عادی و در دوران پیش از کرونا هم تعدادی از فیلم‌های تولید شده امکان اکران عمومی پیدا می‌یافتند. حال باید تولیدات ۳سال اخیر روی پرده بیایند. از فیلم‌های اکران نوروزی، «سگ‌بند» و «روز صفر» محصول سال ۹۸ و فیلم «گل به‌خودی»، تولید سال ۹۹ بودند و «مرد بازنده»، «موقعیت مهدی» و «شادروان» از فیلم‌های حاضر در جشنواره سال گذشته وانه اکران شدند که محصول سال ۱۴۰۰ بودند. درست مثل «قدغن» که تولید همین سال بود. همین شرایط برای ادامه اکران هم قابل‌پیش‌بینی است و احتمالاً روی پرده سینماها شاهد ترکیبی از فیلم‌های روز و تولیدات سال‌های گذشته خواهیم بود. با توجه به تعداد سالن‌های کشور و تعداد فیلم‌های در انتظار اکران، میزان تقاضا برای نمایش عمومی دست‌کم دو برابر شرایط عادی و معمول است. شورای راهبردی اکران برای اکران این تعداد از محصولات سینمایی چه راهکاری خواهد یافت؟ آیا با تغییر آیین‌نامه اکران می‌توان امکان نمایش عمومی فیلم‌های بیشتری را فراهم کرد؟ شاید کاستن از زمان اکران فیلم‌هایی که کمتر موردانتقبال قرار می‌گیرند یک راهکار باشد ولی این اتفاق هم به‌نارضایتی صاحبان فیلم‌ها خواهد انجامید. هر چند باز کردن این گره - کور یکی از دشوارترین ماموریت‌های شورای راهبردی اکران است.

منظور از نقش «عبد» گفت

حسام منظور، بازیگر نقش عبد در سریال «نچلا» در گفت‌وگو با ایسنا درباره چگونگی ایفای این نقش گفت: «من برای بازی در نقش عبد به پیشنهادهای کاری دیگر، نه گفتم برای اینکه عمیقاً معتقد بودم این نقشی است که من باید بازی کنم. در طول کار نمی‌توانم از فکر و خیالات نقش بیرون بیایم. مهم‌ترین چالشی که داشتم این بود که اجازه ندهم فشارهای روحی که به صورت مداوم روی شخصیت عبد وارد می‌شد، بر من اثر بگذارد و کرنه‌د دوبانه می‌شدم و وقتی در آبادان بودیم ساعت‌ها در اتاق هتل راه می‌رفتم سعی می‌کردم به چیزهای خوب فکر کنم ولی به نگاه دوباره سرانغم می‌آمد. یادم هست یک بار بعد از اجرای یک صحنه آنقدر عصبانی بودم که در سوپرمارکت با شخصی گلاویز شدم!ا‌که البته بلافاصله از او عذرخواهی کردم. به هر حال اینها تنش‌هایی هستند که اکثر بازیگران با آن دست و پنجه نرم می‌کنند و باید با آن کنار بیایند. خوشبختانه هم ما یاد گرفته‌ایم چگونه این تنش‌ها را فراموش کنیم و به زندگی عادی برگردیم.»

۳۳

دست تنها ساخته می‌شود

شوراهای صدور پروانه ساخت سینمایی و غیرسینمایی، در جلسه اخیر خود با ساخت فیلمنامه سینمایی و یک فیلمنامه غیرسینمایی و موافقت کردند. به گزارش همشهری، هی فیلمنامه‌های «عشق جامگان» به تهیه‌کنندگی محمد متوسلانی، کارگردانی رضاچوپینه نویسنندگی علی روبین‌نسن، «منسوخ نرگس» به تهیه‌کنندگی سعید شرفی‌کیا و موسسه تبیان، کارگردانی نویسنندگی حامد علیزاده و «دست‌تنها» به کارگردانی تهیه‌کنندگی، کارگردانی نویسنندگی امیرحسین تفتی موافقت شورای ساخت سازمان سینمایی را اخذ کردند. همچنین در جلسه اخیر شورای پروانه ساخت آثار غیرسینمایی، با ساخت فیلمنامه «سار» ایران» به تهیه‌کنندگی، کارگردانی و نویسنندگی حامدغنی‌موقوف‌شد.

۳۳

آغاز پخش سریال بانوی اول

پخش سریال «بانوی اول» از اسرروز ۱۷ آوریل (۲۸ فروردین آغازمی‌شود. به گزارش هالیوود ریپورتر، ویولا دیویس، گیلیان اندرسون و میشل فایفر در این سریال ایفای نقش می‌کنند.

بعد از مقدمه، نویسنده در فصل‌به بررسی زندگی اجتماعی در عصر قاجار می‌پردازد. نظام طبقاتی در دوره قاجار، ساختار اقتصادی دوره قاجار، ساختار شهری در دوره قاجار، خلق‌وحوی ایرانیان دوره قاجار، اعیاد و آیین‌های ملی و مذهبی در دوره قاجار، پوشش و آرایش مردم در دوره قاجار و آداب و رسوم و روزمرگی‌های مردم عهدقاجار عناوین این فصل هستند که هر کدام خود به چندین و چند بخش تجزی می‌شوند. برای نمونه، در فصل «ساختار شهری دوره قاجار» نویسنده به بررسی بازار، کاروانسراها، چاپخانه‌ها، حمام‌ها، مکتبخانه‌ها و مدارس، گورستان‌ها، محلات و منازل مسکونی و بالاخره خدمات شهری پرداخته است. متن کتاب را عکس‌هایی همراهی می‌کند که در پیدایی تصویریا ملموس از زندگی آن دوران در ذهن خواننده مؤثر است.

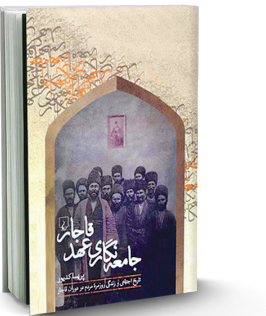
یادداشت

باور یگانه

روزنامه‌نگار

تاریخ به روایت مردم

نگاهی به کتاب «جامعه‌نگاری عهد قاجار»

عصر قاجار با نمودها و نمادهای متنوعی در تاریخ‌نگاری ایران بازساخته شده است؛ شاهان مستبد، عیاش و ناآشنا به سیاست، درباریان نوک‌صفت و جبسون و بی‌کفایت، ذبح صاحب‌منصبان بصیر و بسا درایت، مداخله مستدام دول خارجی در امور داخلی «ممالک محروسه»، شکست‌های پیاپی در برابر دشمنان خارجی، اشتغال خاطر ذات «ملوکانه» به مظاهر تمدن غربی، بنیان‌نهادن دیوان‌سالاری، تقویت قشون و در نهایت افلاس، بیچارگی و بی‌پناهی رعیت. نه فقط در افواه بلکه در شمار زیادی از کتاب‌ها و مقالات متعددی که درباره دوره حکومت قاجار به رشته تحریر درآمده بر این مشخصه‌ها صحه گذاشته شده است. در این میان، گاه از این واقعیت غفلت شده است که آغاز عصر قاجار به و به قدرت رسیدن آغامحمدخان قاجار با تجدید وحدت سرزمینی ایران همراه بوده است. به تقریب می‌توان گفت هر آنچه از بد و خوب، روا و ناروا، درست و غلط، داد‌گرانه و بی‌داد‌گرانه در این عصر در داخل مرزهای ایران واقع می‌شد، در سایه وحدت سرزمینی، گروه‌ها و قشرهای وسیعی از مردم یک ناحیه یا حتی کل کشور را تحت‌تأثیر قرار می‌داد؛ از این رو، سخن گفتن از وجهه حیات جمعی مردم و نیز کشش و واکنش آنها با خودشان و با حکومت‌اهمیتی فراوان در تاریخ‌نگاری اجتماعی عصر قاجار دارد.

مردم و علی‌الخصوص طبقات پایین اجتماع که همواره در تاریخ‌نگاری کلاسیک در حاشیه و تحت‌تأثیر اعمال و امیال حاکمان هستند، در تاریخ‌نگاری اجتماعی به متن می‌آیند و نقش‌شان در فرایند تکوین اجتماع مورد بررسی قرار می‌گیرد. کتاب «جامعه‌نگاری عهد قاجار: تاریخ اجتماعی و زندگی روزمره مردم در دوران قاجار» نوشته پریسا کدیور که به‌تازگی از سوی نشر ققنوس منتشر شده، تلاشی برای تاریخ‌نگاری مردم‌کوی و برزن است که در عین گمنامی و بی‌چهرگی، با اتفاقات و پدیده‌های مختلف سیاسی، اقتصادی، فکری و فرهنگی واکنش‌نشان می‌دهند و به ورق خوردن صفحات تاریخ یاری می‌رسانند. نویسنده در مقدمه‌ای با عنوان «سطرهای همیشه ناخوانده» می‌نویسد: «این کتاب با نگاهی بین‌رشته‌ای که مبتنی بر تاریخی‌سازی علوم اجتماعی و مطالعات فرهنگی و اقتصادی است، نوع جدیدی از روش‌شناسی مطالعات تاریخی را اتخاذ کرده که تلفیقی نو از وانه از تجربه‌های تاریخ‌نویسی مردم است. اگرچه این شیوه از نگارش تاریخ خسر فراخی را طی می‌کند، با نگاهی جزئی‌نگرانه زندگی روزانه، مناسبات خانوادگی، کسب‌وکار و تفریح و سرگرمی، فرهنگ و اندیشه ایرانیان عهد قاجار را بررسی می‌کند. از این منظر پرداختن به جزئیات آداب و رسوم روزمره، مانند آداب مهمانی و معامرت، غذا خوردن، ازدواج، سفر و امثالهم تنها به‌عنوان قطعاتی از پازل زندگی فردی و جمعی در آن دوره حائز اهمیت است، بلکه شرح کیفیت و بسترت زندگی مردم عادی زوایای پنهان بستر فرهنگی و اجتماعی آن دوره را روشن می‌کند و می‌تواند به درک دقیق‌تر و وسیع‌تری از سیر تحولات اجتماعی و سیاسی دوره قاجار بینجامد. این نوع تاریخ‌نگاری حتی به ما کمک می‌کند که نگاه جامع‌تری به کامیابی‌ها و ناکامی‌های نخبگان فکری و رجال سیاسی در اصلاح‌جامعه قاجار داشته باشیم.» (ص ۱۷)

نمایشگاه «عمارت صبا»

آثار بیش از ۲۰هنرمند پیشکسوت و صاحب‌نام معاصر کشور از دیروز در گالری مؤسسه فرهنگی هنری صبا (خیال) به نمایش در آمد. در این نمایشگاه که عنوان «عمارت صبا» برای آن برگزیده شده، آثاری از مر ترضی ممیز، ناصر اویسی، منوچهر معتبر، رضا بانگیز، حسین محجوبی، بهرام دبیر، زنده‌یاد اسماعیل توکلی (مش اسماعیل) و یعقوب امدادیان برای نخستین‌بار به نمایش در آمده است. اغلب این هنرمندان از چهرهای شاخص و نام‌آور هنر معاصر ایران به شمار می‌روند. در کنار ارائه این آثار دیده‌نشده، آثاری از هنرمندانی چون جلال شبانگهی، احمد نصرالهی، آنه محمد تاتاری، محمد هادی فدوی، جعفر نجیبی، منوچهر نیازی، یعقوب عمامه‌بیچ، شهلا حبیبی، حمید بازوی، محمد معمار زاده، صداقت جباری، محمدحسین جعفری و... نیز در نمایشگاه به نمایش گذاشته شده است. در کنار هم قرار گرفتن آثار هنرمندانی از نسل‌های مختلف، موجب شده تا تنوعی از سبک‌ها و گرایش‌های گوناگون هنری چند دهه اخیر در قالب‌های نقاشی، مجسمه و عکاسی در معرض تماشای عموم قرار بگیرد. نمایشگاه «عمارت صبا» تا ۱۲ اردیبهشت ۱۴۰۱ هر روز از ساعت ۱۰تا ۲۰میزبان بازدید‌کنندگان خواهد بود.

نمایشگاه «نقش خیال»

«نقش خیال» عنوان نمایشگاهی از آثار شاخص خوشنویسی کلاسیک است که روز گذشته در گالری مژده افتتاح شد. این نمایشگاه که به‌مناسبت ماه مبارک رمضان برپا شده دربرگیرنده مجموعه آثاری با موضوع بسم‌الله، آیات شریف قرآن کریم و اسامی متبر که است. در این نمایشگاه آثاری از محمد احمایی، نصرالله افغهی، جواد بختیاری، کاوه تیموری، صداقت جباری، فرشته حسینی، بهرام حمیدی، محمد حیدری، الهه خاتمی، علی اکبر رضوانی، ضارینه‌ای، راضیه سپهر علی شمیرازی، اسرافیل شیرچی، عین‌الدین صادق‌زاده، حسین غلامی، مهدی فلاح، امیراحمد فلسفی، عبدالله کالیلی، حسین کاشیان، مجتبی‌ملکزاده، کبیرش یعقوبی و زنده‌یاد رضا مافی به نمایش در آمده است. این نمایشگاه تا ۱۹ دیبهشت پرباست و علاقه‌مندان می‌توانند هر روز به‌جز شنبه‌ها از ساعت ۱۰تا ۱۶ از آن دیدار کنند.

